

แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม GUIDELINES FOR PREVENTING RECIDIVISM OF OFFENDERS IN NAKHON PATHOM CENTRAL PRISON

¹ธยาพัฒน์ เทียนแอม Thayapat Tianam ²ปณณธร หอมบุญมา Pannathorn Hombunma
^{1, 2}มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา Phra Nakhon Si Ayutthaya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author E-mail: tayapat12062522@gmail.com

Article Received: February 22, 2025. Revised: June 17, 2025. Accepted: June 20, 2025.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม 2) เพื่อศึกษาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐมไม่ให้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยมีกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐมที่กระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 323 คน ได้มาโดยใช้วิธีโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น และเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้า มีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.93 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย (1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ความยากจน และการว่างงาน สำหรับความยากจน ส่วนใหญ่เกิดจากค่าครองชีพสูงขึ้นแต่รายได้ของทนายยังเท่าเดิม ส่วนการว่างงาน ส่วนใหญ่เกิดจากมีประวัติติดคุกทำให้หางานได้ยาก (2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ การยอมรับของสังคม สภาพชุมชน และการคบค้าสมาคมกับเพื่อน สำหรับการยอมรับของสังคมส่วนใหญ่เกิดจาก คิดว่าสังคมมองว่าไม่สามารถเป็นคนดี เลิกกระทำผิดไม่ได้อย่างเด็ดขาด ส่วนสภาพชุมชน ส่วนใหญ่เกิดจากคนในชุมชนที่อาศัยอยู่มีแหล่งมั่วสุมอบายมุข และการคบค้าสมาคมกับเพื่อน ส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนส่วนใหญ่เคยต้องโทษอยู่ในเรือนจำ (3) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ สภาพทางจิตใจ อุนิสัยส่วนตัว และทางกายภาพ สำหรับสภาพทางจิตใจ ส่วนใหญ่เกิดจากการกระทำผิดเพราะยับยั้งความต้องการของตนเองไม่ได้ ส่วนอุนิสัยส่วนตัว ส่วนใหญ่เกิดจากเป็นคนที่ใช้เงินซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย และทางกายภาพ ส่วนใหญ่เกิดจากการมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง (4) ปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ สถานภาพทางครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว สำหรับสถานภาพทางครอบครัว ส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวอยู่คนละทิศละทาง ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนใหญ่เกิดจากไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว 2) แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ได้แก่ (1) ด้านเศรษฐกิจ ควรให้เรือนจำประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อรับผู้ต้องขังเข้าทำงาน (2) ด้านส่วนบุคคล ควรมีการจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ต้องขัง เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี เป็นต้น (3) ด้านครอบครัว ควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนจากญาติทั้งทางใกล้และทางไกลผ่านทางจอภาพโทรศัพท์มือถือเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังคิดว่าถูกทอดทิ้งหรืออยู่ห่างไกลจากครอบครัว (4) ด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ควรสร้างความเข้าใจต่อชุมชนและสังคม ควรให้การยอมรับผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ

คำสำคัญ: การป้องกันการกระทำผิดซ้ำ, ผู้ต้องขัง, เรือนจำ

Abstract

This research article aimed 1) to study the factors of recidivism of inmates in Nakhon Pathom Central Prison and 2) to study the methods to prevent recidivism of inmates in Nakhon Pathom Central Prison from recidivating. This was a quantitative research with a sample group of 323 inmates in Nakhon Pathom Central Prison who recidivated 2 times or more. The sample group was obtained by using a non-probability method and a quota sample group. The research instrument was a questionnaire with a reliability value of 0.93. The data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results findings revealed as follows: 1) The factors affecting the recidivism of offenders in Nakhon Pathom central prison consisted of (1) Economic factors included poverty and unemployment. Poverty was mostly caused by a higher cost of living but the same income. Unemployment was mostly caused by having a prison record, making it difficult to find a job. (2) Environmental factors included social acceptance, community conditions, and associating with friends. Social acceptance mostly came from the idea that society seeing people as unable to be good people and unable to stop doing wrong. As for community conditions, it mostly came from people in the community living in places where people hang out with vices, and associating with friends, it mostly came from friends who have been in prison. (3) Personal factors included mental state, personal habits, and physical. For mental states, most were caused by wrongdoing because they could not control their desires. For personal habits, most were caused by being extravagant spenders. For physical state, most were caused by poor health, and (4) Family factors included family status and family relationships. For family status, most were caused by family separation. For family relationships, most were caused by not receiving warmth from the family. 2) The guidelines for preventing recidivism of offenders in Nakhon Pathom Central Prison consisted of (1) Economic aspect: Prisons should coordinate with outside agencies to hire offenders. (2) Personal aspect: There should be activities to relieve stress for offenders, such as sports, recreation, music, etc. (3) Family aspect: Prisoners should be allowed to receive visits from relatives both near and far via mobile phone screens so that offenders did not feel abandoned or far from their families, and (4) Environmental aspect: There should help to create understanding among the community and society to accept offenders after their release.

Keywords: Recidivism Prevention, Inmates, Prisons

บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้านและมีความสลับซับซ้อนไม่ว่าในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง เทคโนโลยี ยิ่งสังคมมีความสลับซับซ้อนมากเพียงใด ปัญหาของสังคมด้านต่างๆ ก็จะเพิ่มมากยิ่งขึ้นโดยเฉพาะปัญหาด้านอาชญากรรม นับเป็นปัญหาสังคมที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งซึ่งเป็นภัยคุกคามส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชนทั่วไป โดยจากภาวะวิกฤตทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และเทคโนโลยี ซึ่งปัญหาด้านอาชญากรรมจะเกิดขึ้นตามเขตพื้นที่ที่มีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ มีค่าแรงค่าตอบแทนในการทำงานสูง เช่น ในเขตปริมณฑล หรือจังหวัดที่เป็นศูนย์กลางของภูมิภาค เช่น จังหวัดนครปฐม เป็นจังหวัดที่มีผู้คนอพยพเข้ามาหางานทำเป็นจำนวนมาก เนื่องจากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ของจังหวัดนครปฐม เป็นเมืองเศรษฐกิจมีทรัพยากรที่เป็นทางประวัติศาสตร์ที่สำคัญและมีสถาบันการศึกษาในระดับต่างๆ ในเขตจังหวัดนครปฐมเป็นจำนวนมาก ปัจจัยเหล่านี้ล้วนเป็นแหล่งดึงดูดผู้คนให้อพยพเข้ามายังจังหวัดนครปฐม เข้ามาประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก เมื่อมีการเดินทางเข้ามาภายในจังหวัดนครปฐมปัญหาสำคัญที่ตามมาคือ ปัญหาทางด้านอาชญากรรม นับเป็นปัญหาที่สำคัญที่ส่งผลกระทบต่อ การดำเนินชีวิตของประชาชนเป็นปัญหาต่อการพัฒนาสังคม การพัฒนาเศรษฐกิจ ความรุนแรงของปัญหานี้ยังทวีความรุนแรงและมีจำนวนครั้งของอาชญากรรมสูงขึ้นมาก ทั้งปัญหายาเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับชีวิตและทรัพย์สิน ปัญหาความผิดเกี่ยวกับเพศ เมื่ออาชญากรรมสูงขึ้น อาชญากรหรือผู้กระทำความผิดก็มีจำนวนมากขึ้นด้วยจากการตรวจสอบประวัติผู้กระทำความผิดส่วนหนึ่งจะเป็นผู้ต้องขังที่เคยต้องโทษอยู่ในเรือนจำ

ในสถานการณ์ปัจจุบันมีผู้ต้องขังในความดูแลของกรมราชทัณฑ์ ทั้งหมดจำนวน 264,669 คน ซึ่งเกินกว่าพื้นที่อัตราความจุของเรือนจำ (พื้นที่อัตราความจุมาตรฐาน รองรับผู้ต้องขังได้เพียง 112,348 คน) โดยนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด จำนวน 21,932 คน ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ต้องโทษ ครั้งแรก จำนวน 117,822 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 55.59 ของนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด และต้องโทษตั้งแต่ครั้งที่สองขึ้นไป จำนวน 90,526 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 42.71 ของผู้ต้องขังเด็ดขาดทั้งหมด (กรมราชทัณฑ์, 2566) สถิติของผู้ที่กระทำความผิดซ้ำ ในจำนวนสถิติคนที่ทำผิดซ้ำในขณะพ้นโทษ 100 คน ในเวลา 1 ปีแรก จะทำผิดซ้ำ 14 คน อีก 36 คนคือยังก้ำกึ่ง ซึ่ง 36 คนข้างต้นมีพื้นเพชีวิตดีบ้างไม่ดีบ้าง ผสมกับคนที่มาจากพื้นเพชีวิตที่ตีหน้อย มีครอบครัวรองรับมีงานทำ เมื่อพ้นโทษออกไปเขาก็กลับไปสู่การงาน ที่มีพื้นที่ต่างๆ คอยช่วยเหลือ ก็ไม่ทำผิดซ้ำ แต่พอปีที่ 2 คนที่อยู่ใน 36 คน มีประมาณ 10 คนที่มาทำผิดซ้ำ เพิ่มขึ้น 24 คน และพอมาปีที่ 3 คนใน 36 คนก็ทำผิดซ้ำอีก 10 คน ก็เลยเป็น 34 คน เพราะฉะนั้นสรุปคือคนที่ออกไปจากคุก 100 คน ภายใน 3 ปี จะกลับมาในคุก 1 ใน 3 หรือ 34% ซึ่งถือว่าเป็นสถิติที่ค่อนข้างสูง ภาพรวมของสาเหตุและปัญหาของผู้กระทำความผิดซ้ำแล้วกลับมาติดคุกใหม่ สาเหตุมีอยู่ 2 ประการ 1. กลับไปแล้วไม่มีงานทำ 2. กลับไปสู่สิ่งแวดล้อมเดิม เพื่อนฝูงเดิม เครือข่ายเดิม สิ่งสำคัญ คือ เขาถูกขัดเกลา ถูกทำลาย ในสิ่งแวดล้อม ในสังคมมาเป็นเวลานาน เติบโตมาในสลัม เติบโตมาในครอบครัวที่แตกแยกต่างๆ เป็นแบบนี้มานาน แล้วก็เข้ามาอยู่ในเรือนจำแค่ 2 – 3 ปีแล้วจะให้กลับออกไปก็กลับไปอยู่ในสภาพเดิม เรายังไม่สามารถเปลี่ยนแปลงอะไรเขาได้ แต่ก็มีคนส่วนใหญ่ที่เขาทำผิดที่เขาไม่ได้มาจากสภาพแวดล้อมนั้น ไม่ได้หมายความว่าทุกคนจะทำผิด บางคนที่เขาพลาดมา เช่น ไม่ได้ตั้งใจที่จะทำผิดแล้วติดคุก เขาออกไปเขาก็กลับไปสู่สังคม ครอบครัวเดิม ถ้าเขาพื้นเพมาดี เข้ามาอยู่ในคุก กลับออกไปดี แต่ถ้าพื้นเพเป็นมาไม่ดี มาอยู่ในคุก ถ้ากลับออกไปมีโอกาสที่จะทำผิดซ้ำเพราะฉะนั้นสิ่งที่ เป็นสาเหตุที่ทำให้ทำผิดซ้ำ ก็คือพื้นเพเดิม เป็นมายังก็กลับออกไปอย่างนั้น ปัญหาคือจะอย่างไรให้เปลี่ยนคนที่พื้นเพไม่ดี ให้สามารถไม่กระทำความผิดซ้ำได้ หรือให้คนพื้นเพดีกลับออกไปไม่กระทำความผิดซ้ำด้วยเหมือนกัน ไม่แน่

ลงไปกว่าเดิม อันนี้เป็นหน้าที่ที่กรมราชทัณฑ์จะต้องทำ (นัทธี จิตสว่าง, 2566) ผู้ต้องขังที่กระทำผิดที่ถูกคุมขังในเรือนจำทั่วประเทศ มีแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในแต่ละปี ส่งผลให้เกิดปัญหาผู้ต้องขังมากขึ้นเกินกว่าความจุที่กรมราชทัณฑ์จะรับได้ ทำให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศมีภารกิจในการควบคุมผู้ต้องขังป้องกันไม่ให้หลบหนี และการแก้ไขฟื้นฟูพฤติกรรมผู้ต้องขังเพื่อคืนคนดีสู่สังคม มักจะประสบปัญหาด้านงบประมาณ และบุคลากรที่มีความรู้ ความ สามารถ เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มมากขึ้นจึงทำให้การอบรมแก้ไขปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากต้องเน้นในด้านการควบคุมมากกว่าการปลูกฝังการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้ต้องขังด้านต่างๆ จึงทำให้ผู้ต้องขัง เมื่อผู้ต้องขังพ้นโทษกลับเข้าไปสู่ครอบครัวและสังคม ก็ไม่สามารถที่จะดูแลตนเองและครอบครัวได้ เนื่องจากสมาชิกในครอบครัวและคนในชุมชนไม่ยอมรับพร้อมทั้งยังถูกตราหน้าว่าเป็นคนชั่ว เกิดความหวาดระแวงว่าตนจะไม่สามารถได้รับความปลอดภัยหากอยู่ใกล้ชิดกับบุคคลที่เคยต้องโทษ เมื่อขาดการให้ออกจากครอบครัว ชุมชน และสังคมแล้ว ผู้ต้องขังที่พ้นโทษจึงไม่สามารถที่จะพึ่งพาตนเองได้ไม่สามารถประกอบอาชีพหาเลี้ยงตนเองได้ จึงหวนกลับไปกระทำผิดซ้ำเช่นเดิม เช่น การลักทรัพย์ การก่ออาชญากรรมต่างๆ ที่เป็นภัยแก่สังคม การค้าหรือใช้ยาเสพติดส่งผลให้ผู้ต้องขังที่ได้รับการปล่อยตัว บางรายกระทำผิดซ้ำหวนกลับมาภายในเรือนจำ และมีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ แสดงให้เห็นว่า สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำ ไม่ได้มีเพียงแค่การอบรมแก้ไขพฤติกรรมผู้ต้องขังของกรมราชทัณฑ์ที่ไม่สามารถกระทำได้อย่างเต็มที่เพียงอย่างเดียว แต่น่าจะเกิดจากปัจจัยภายนอกอื่นๆ เข้ามาเกี่ยวข้องร่วมด้วย (กรมราชทัณฑ์, 2561)

เรือนจำกลางนครปฐม เป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง สังกัด กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม มีอำนาจควบคุมนักโทษเด็ดขาดชาย และนักโทษเด็ดขาดหญิง กำหนดโทษตลอดชีวิต มีหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินการด้านทัณฑปฏิบัติ การจัดการศึกษาอบรม ปรับปรุงแก้ไขพฤติกรรมและฝึกวิชาชีพ ตลอดจนจัดสวัสดิการให้การสงเคราะห์ และดูแลสุขภาพอนามัยผู้ต้องขัง โดยได้แบ่งเขตการควบคุมผู้ต้องขังเป็น 9 แดน คือ แดน 1, 2, และแดน 4 เป็นแดนที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังเด็ดขาดชายทั่วไป แดน 3 เป็นแดนที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังเด็ดขาดชายโทษสูง แดน 5 เป็นแดนที่ใช้คุมขังผู้ต้องขังแรกรับชายและอยู่ระหว่างการตัดสินใจ แดน 6 เป็นแดนสุทธรรม (ใช้ประกอบอาหาร) แดน 7 เป็นแดนผู้ต้องขังหญิง แดน 8 เป็นแดนสถานพยาบาล และแดน 9 เป็นแดนสำหรับควบคุมผู้เข้ารับการตรวจพิสูจน์ ผู้ต้องกักกัน ผู้ต้องกักขัง และผู้ต้องขังที่เป็นผู้ช่วยงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งการปฏิบัติการต่างๆ ได้ดำเนินการภายใต้แผนปฏิบัติการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2563-2565 และยังเป็นเรือนจำกลางที่ทำหน้าที่ประสานเรือนจำเขต 7 รับผิดชอบดูแลให้คำปรึกษาเรือนจำที่ตั้งอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสงคราม จังหวัดสุพรรณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี และจังหวัดราชบุรี อัตรากำลังเจ้าหน้าที่ ชาย 127 คน หญิง 27 คน มีจำนวนผู้ต้องราชทัณฑ์ทั้งหมด 3,921 คน โดยเป็นนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด จำนวน 3,294 คน ซึ่งเป็นนักโทษเด็ดขาดที่ต้องโทษครั้งแรกจำนวน 1,641 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 49.81 ของนักโทษเด็ดขาดทั้งหมด และต้องโทษตั้งแต่ครั้งที่สองขึ้นไปจำนวน 1,653 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 50.18 ของผู้ต้องขังเด็ดขาดทั้งหมด (เรือนจำกลางนครปฐม, 2566) เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าจำนวนนักโทษเด็ดขาดที่กระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป ของผู้ต้องขังที่เป็นนักโทษเด็ดขาดเรือนจำกลางนครปฐมทั้งหมด ซึ่งเป็นตัวเลขที่ใกล้เคียงกับกระทำผิดซ้ำตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไปทั่วประเทศ ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนเกือบครึ่งของผู้ต้องขังเด็ดขาดทั้งหมด และการที่ผู้ต้องขังได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำและออกไปกระทำผิดซ้ำอีกนั้น ถือเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีต่อกรมราชทัณฑ์ เพราะเป็นการขัดต่อภารกิจของกรมราชทัณฑ์ที่นอกจากจะมีภารกิจด้านการควบคุมแล้วยังมีภารกิจด้านการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังอีก

ด้วย การศึกษาพบว่าสาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังที่สำคัญเกิดจากองค์ประกอบที่เป็นสาเหตุหลายด้าน อาทิ ความต้องการเงินหรือทรัพย์สิน ฐานะค่อนข้างยากจน ไม่มีรายได้ ว่างาน เลิกยาเสพติดไม่ได้มีระดับการศึกษาที่ต่ำเพียงชั้นประถมศึกษา (สุวรรณ ใจคลองแคล้ว, 2556) และปัญหาสำคัญอีกประการหนึ่งคือกลุ่มผู้ต้องขังที่เป็นกลุ่มด้อยโอกาสทางสังคม แม้แต่ครอบครัวยังไม่ให้การยอมรับหรือให้การช่วยเหลือ ทำให้เมื่อพ้นโทษกลับสู่สังคมจะถูกตีตรา มลทินทางสังคม (Social Stigma) และมาตรการสังคม (Social Sanction) จนอาจส่งผลให้กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก (นิมิต ทิพนานต์, 2556) และประเด็นปัญหาที่ผู้พ้นโทษไม่สามารถกลับไปใช้ชีวิตได้ตามปกติ เกิดจากทัศนคติของคนในสังคม ความไม่พร้อมของครอบครัวในการสนับสนุนผู้พ้นโทษให้กลับคืนสู่สังคม ปัญหาด้านทุนทรัพย์และโอกาสในการประกอบอาชีพ ปัญหาส่วนบุคคลของตัวผู้ต้องขัง ปัญหาการฝึกอาชีพ ปัญหาความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน (เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ, 2563) ยิ่งไปกว่านั้นหากพิจารณาแล้วผู้ที่กระทำผิดซ้ำมีจำนวนเกือบครึ่งของจำนวนประชากรนักโทษเด็ดขาดภายในเรือนจำเคยผ่านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูขณะต้องโทษภายในเรือนจำมาบ้างแล้วแต่ยังวนกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกจนต้องกลับเข้ามาภายในเรือนจำ สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่ากระบวนการบำบัดฟื้นฟูผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำภายในเรือนจำยังไม่บรรลุเป้าหมายตามภารกิจหลักของกรมราชทัณฑ์ แม้รัฐจะใช้งบประมาณจำนวนมากและสนับสนุนทรัพยากรอื่นๆ อีกมากมายก็ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหาดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเท่าที่ควร ทั้งที่แนวทางในการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูพัฒนาพฤตินิสัยนี้มีมาอย่างยาวนานทำให้รัฐต้องเสียงบประมาณในการดูแลและเสียประชากรที่อยู่ในวัยทำงานซึ่งเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ

จากสถานการณ์และปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงได้เล็งเห็นความสำคัญของปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง พบว่ามีผู้ต้องขังที่กลับมากระทำผิดซ้ำ ซึ่งครั้งหนึ่งผู้ต้องขังเหล่านี้เคยได้กระทำความผิดและได้ผ่านกระบวนการพิจารณาของศาลยุติธรรมให้ลงโทษจำคุก อีกทั้งยังได้ผ่านการบำบัดแก้ไขฟื้นฟูจากเรือนจำ โดยได้รับการอบรมแก้ไขทั้งด้านความประพฤติและศีลธรรม เพื่อให้กลับตัวเป็นพลเมืองดีของสังคม ตลอดจนได้รับการฝึกหัดวิชาชีพ เพื่อได้ใช้เป็นแนวทางหาเลี้ยงชีพและดำเนินชีวิตอย่างสุจริตชนในสังคม ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการวิจัยเพื่อต้องการให้ทราบว่าปัจจัยใดชักนำให้ผู้ต้องขังกลับมากระทำผิดซ้ำอีก และเพื่อให้ได้แนวทางในการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องขังเหล่านี้กลับมากระทำความผิดซ้ำอีก และเนื่องจากผู้วิจัยปฏิบัติหน้าที่อยู่ภายในเรือนจำกลางนครปฐมจึงมีความเชื่อมั่นว่าสามารถเข้าถึงข้อมูลกลุ่มตัวอย่างได้อย่างเต็มที่ในการนำข้อมูลมาศึกษาวิจัยเพื่อทราบปัจจัยและแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำ เพื่อนำผลการวิจัยมาใช้เป็นประโยชน์ต่องานราชทัณฑ์และในการปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานราชทัณฑ์ ตามวิสัยทัศน์ของกรมราชทัณฑ์ที่ว่า “องค์กรสมรรถนะสูงด้านการควบคุมและพัฒนาพฤตินิสัยผู้ต้องขัง แบบมีอาชีพบูรณาการ มาตรฐาน และนวัตกรรม”

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม
2. เพื่อศึกษาแนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐมไม่ให้เกิดกลับมากระทำความผิดซ้ำอีก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 1) ประชากร ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางยะลาที่กระทำผิดซ้ำคดียาเสพติด ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 1,653 คน (เรือนจำกลางนครปฐม, 2566) 2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐมที่กระทำผิดซ้ำ ตั้งแต่ 2 ครั้งขึ้นไป จำนวน 323 คน ได้มาโดยใช้วิธีโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Nonprobability sampling) และใช้รูปแบบการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม โดยแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำ มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุปัจจุบัน ภูมิลำเนา ระดับการศึกษา (สูงสุด) สถานภาพการสมรส อาชีพก่อนต้องโทษ รายได้ก่อนต้องโทษ และจำนวนครั้งในการต้องโทษ

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 14 ข้อ 2) ปัจจัยด้านครอบครัว จำนวน 9 ข้อ 3) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ จำนวน 10 ข้อ และ 4) ด้านสภาพแวดล้อมจำนวน 14 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย 4 ด้าน 1) ด้านเศรษฐกิจ จำนวน 6 ข้อ 2) ด้านส่วนบุคคล จำนวน 6 ข้อ 3) ด้านครอบครัว จำนวน 6 ข้อ และ 4) ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ ซึ่งมีลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลถึงผู้บัญชาการเรือนจำกลางนครปฐมเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำที่ถูกคุมขังภายในเรือนจำกลางนครปฐม ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 323 คน คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สรุปผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลางได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสภาพแวดล้อม สำหรับปัจจัยด้านครอบครัวผู้ตอบแบบสอบถามมีระดับความเห็นน้อยสุด ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม

	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	ปัจจัยส่วนบุคคล	2.12	0.66	น้อย	3
2	ปัจจัยด้านครอบครัว	2.06	0.86	น้อย	4
3	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	2.71	0.91	ปานกลาง	1
4	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	2.65	0.86	ปานกลาง	2
	รวม	2.38	0.66	น้อย	

จากตารางที่ 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำในระดับปานกลางได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และด้านสภาพแวดล้อม ส่วนปัจจัยด้านครอบครัวอยู่ในระดับน้อย โดยผลการวิจัยในแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลรวมค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลาง คือ ความยากจน รองลงมา เห็นด้วยในระดับน้อย คือ การว่างงานสำหรับความยากจน ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ ค่าครองชีพสูงขึ้นแต่รายได้ของทานยังเท่าเดิมส่วนการว่างงาน ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือมีประวัติติดคุกทำให้หางานได้ยาก

1.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ผลรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับปานกลางคือ การยอมรับของสังคม และสภาพชุมชน รองลงมาเห็นด้วยในระดับน้อยคือ การคบค้าสมาคมกับเพื่อน สำหรับการยอมรับของสังคม ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรก คิดว่าสังคมมองว่าไม่สามารถเป็นคนดี เลิกกระทำผิดไม่ได้อย่างเด็ดขาด ส่วนสภาพชุมชน ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ คนในชุมชนที่อาศัยอยู่มีแหล่งมั่วสุมอบายมุข ส่วนการคบค้าสมาคมกับเพื่อน ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ เพื่อนส่วนใหญ่เคยต้องโทษอยู่ในเรือนจำ

1.3 ปัจจัยส่วนบุคคล ผลรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับน้อยคือ สภาพทางจิตใจ อุนิสัยส่วนตัว และทางกายภาพ สำหรับสภาพทางจิตใจ ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ กระทำผิดเพราะยังต้องการของตนเองไม่ได้ ส่วนอุปนิสัยส่วนตัว ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นเป็นลำดับแรกคือ เป็นคนที่ใช้เงินซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย ส่วนทางกายภาพ ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรก คือ มีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง

1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว ผลรวมอยู่ระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับน้อยคือ สถานภาพทางครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว สำหรับสถานภาพทางครอบครัว ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ ครอบครัวอยู่คนละทิศละทาง ส่วนความสัมพันธ์ในครอบครัว ข้อที่ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ ไม่ได้ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว

2. แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐมไม่ให้กลับมาก่อทำความผิดซ้ำอีก พบว่า แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ในภาพรวมทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากที่สุด

ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยส่วนบุคคล รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ดังในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม

	แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น	ลำดับ
1	ปัจจัยส่วนบุคคล	4.22	0.97	มากที่สุด	2
2	ปัจจัยด้านครอบครัว	4.07	1.03	มาก	3
3	ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	4.30	1.01	มากที่สุด	1
4	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.99	1.03	มาก	4
	รวม	4.14	0.93	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมากที่สุด ได้แก่ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยส่วนบุคคล รองลงมาผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยในระดับมาก ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมโดยผลการวิจัยในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

2.1 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผลรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ ต้องการให้เรือนจำประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้รับผู้ต้องขังเข้าทำงาน

2.2 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยส่วนบุคคล ผลรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ มีการจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ต้องขัง เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี เป็นต้น

2.3 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านครอบครัว ผลรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนจากญาติทั้งทางใกล้และทางไกลผ่านทางจอภาพโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังคิดว่าถูกทอดทิ้งหรืออยู่ห่างไกลจากครอบครัว

2.4 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ผลรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยเป็นลำดับแรกคือ ต้องการให้ช่วยสร้างความเข้าใจต่อชุมชนสังคม ให้การยอมรับผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ

แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม สรุปประเด็นข้อเสนอแนะได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการฝึกวิชาชีพ ควรได้รับการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังดำเนินการอย่างจริงจัง ควรได้รับการฝึกวิชาชีพอย่างทั่วถึงกับผู้ต้องขังทุกคน ควรมีหลักสูตรในการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายมีระยะเวลาที่เหมาะสม ควรได้รับการฝึกวิชาชีพที่ตรงกับตลาดแรงงานมีอาชีพรองรับ และมีปันผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นทุนภายหลังพ้นโทษ 2) ด้านการศึกษา ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อมีวุฒิไปสมัครงาน ควรได้รับการศึกษาเพื่อให้อ่านออกเขียนได้ 3) ด้านการอบรมพัฒนาพฤติกรรม มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพื่อเกิดความผ่อนคลาย ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ควรจัดให้มีการอบรมความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องความพอเพียง ควรจัดให้มีการอบรมทางศาสนา ส่งเสริมด้านการทำดีละความชั่ว 4) ด้านการได้รับ

การสงเคราะห์ภายหลังพ้นโทษ มีหน่วยงานรัฐหรือเอกชนมีงานรองรับผู้พ้นโทษ เงินช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษทุกคนในช่วงที่พ้นโทษปล่อยตัว มีที่พักพิงสำหรับผู้พ้นโทษที่ไร้ญาติไร้บ้าน 5) ด้านการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว จัดให้มีการเยี่ยมใกล้ชิด ได้รับการเยี่ยมญาติทางไกลได้สะดวกและทั่วถึง 6) ด้านการสร้างความรู้เข้าใจและยอมรับผู้พ้นโทษของชุมชน และสังคม การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและให้โอกาสผู้พ้นโทษ มีการประสานงานผู้นำชุมชนกับเรือนจำในการติดตามและเฝ้าระวังผู้พ้นโทษ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่นำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม จากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษางานที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม มีทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม 3) ปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) ปัจจัยด้านครอบครัว โดยอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบมากที่สุดต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย ความยากจน และการว่างงาน สอดคล้องกับทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ (พรชัย ชันดี, 2553) หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ สามารถนำมาอธิบายสาเหตุอาชญากรรมของคนจนหรือบุคคลที่มีความด้อยทางสังคมและเศรษฐกิจ แม้ว่าจะไม่มีงานศึกษาวิจัยยืนยันชัดเจนว่า ความยากจนเป็นสาเหตุของอาชญากรรม แต่ปรากฏการณ์ทางสังคมที่พบเห็นชัดเจนคือ คนจนจำนวนมากที่อาศัยอยู่ในชุมชนแออัดมีแนวโน้มว่าจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนและอาชญากรรม โดยจากการศึกษาพบว่า ความยากจนส่วนใหญ่เกิดจาก ค่าครองชีพสูงขึ้นแต่รายได้ของท่่านยังเท่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ แก้วจันทร์ และโกศล สอดส่อง (2565) ที่พบว่า การไม่มีอาชีพที่มั่นคง การมีฐานะยากจน มีรายได้ที่ไม่แน่นอน มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชญาภรณ์ บุญชู (2558) ที่พบว่า การกระทำผิดเพราะมีฐานะยากจน ไม่มีอาชีพที่มั่นคง มีรายได้ที่ไม่แน่นอน และมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรินทร์ญาภา เมืองไทย (2562) ที่พบว่า สภาพเศรษฐกิจ รายได้ไม่เพียงพอ ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายภายในครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ ส่วนการว่างงาน ส่วนใหญ่เกิดจาก มีประวัติติดคุกทำให้หางานได้ยาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ผู้ต้องขังกังวลว่านายจ้างอาจรู้ว่าเป็นผู้เคยถูกตัดสินจำคุกมาก่อนจะได้รับการปฏิเสธไม่ให้เข้าทำงาน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

1.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย การยอมรับของสังคม สภาพชุมชน และการคบค้าสมาคมกับเพื่อน

การยอมรับของสังคม พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากคิดว่าสังคมมองว่าไม่สามารถเป็นคนดี เลิกกระทำผิดไม่ได้อย่างเด็ดขาด สอดคล้องกับทฤษฎีตรา (พรชัย ชันดี, 2553) หลักการของทฤษฎีตราที่สำคัญคือ การดำเนินคดีหรือลงโทษของกระบวนการยุติธรรมจะมีอิทธิพลด้านลบทำให้บุคคลที่เข้าสู่กระบวนการพัฒนาอาชญากรรม หรือการลงโทษทำให้มนุษย์กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก ปัจจุบันทฤษฎีตราระจะถูกนำไปอธิบายพฤติกรรมอาชญากรรมที่ไม่ร้ายแรงหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบน ตัวอย่างเช่น การเสพยาเสพติด

การติดสุรา การค้าประเวณี หรือบุคคลลึกลับจืด ตลอดจนพวกกรักร่วมเพศ ฯลฯ บุคคลเหล่านี้เมื่อได้มีพฤติกรรมที่สังคมไม่ยอมรับเหล่านี้แล้ว เมื่อถูกหักท้วงจากบุคคลใกล้ชิดให้กลับตัวหรือปรับเปลี่ยนพฤติกรรม บุคคลเหล่านี้บางส่วนได้แสดงความรู้สึกว่าไม่สามารถกลับตัวเป็นคนดีได้ เนื่องจากคิดว่าสังคมไม่ยอมรับอีกต่อไป หรือหากปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้ว ก็ไม่มีทางอื่นในการประกอบอาชีพ จำเป็นต้องยึดถือพฤติกรรมเดิมต่อไป ซึ่งทฤษฎีจิตราอธิบายว่าบุคคลเหล่านี้ได้พัฒนาจิตสำนึก ที่ยอมรับว่าตนเองเป็นผู้กระทำผิดที่ไม่สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้แล้ว นอกจากนี้ทางเลือกในการกลับตัวเป็นคนดีก็ถูกปิดกั้นลงจากปฏิกิริยาของสังคมด้วยเช่นกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชาญาณ บุญชู (2558) ที่พบว่า ปัจจัยด้านการยอมรับของสังคมเห็นว่าคนที่มีประวัติเคยต้องโทษมักถูกตีตราจากสังคมว่าเป็นคนไม่ดี ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ (2558) ที่พบว่า คนสังคมมีการเหยียดหยามบุคคลที่เคยต้องโทษ รวมถึงสังคมไม่ได้ให้ความยุติธรรมกับคนที่เคยต้องโทษ มีทัศนคติที่ติดลบกับผู้เคยต้องโทษ มาก่อน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

สภาพชุมชน พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากคนในชุมชนที่อาศัยอยู่มีแหล่งมั่วสุมอบายมุข สอดคล้องกับทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ (พรชัย ชันดี, 2553) นักวิชาการหลายท่านได้นำทฤษฎีนี้ไปอธิบายสาเหตุของอาชญากรรมได้หลายโอกาส ปรากฏการณ์ทางสังคมที่เห็นได้ชัดเจนคือ การเกิดอาชญากรรมจำนวนมากในเขตพื้นที่ชุมชนแออัดหรือสลัมของเมืองขนาดใหญ่ของทุกประเทศ และเขตชุมชนที่บ้านเรือนมีสภาพเสื่อมโทรมและขาดคนดูแลรักษา ชุมชนแออัดเหล่านี้เปรียบเสมือนเขตพื้นที่ติดต่อยาวไกลระหว่างโซนที่หนึ่งและโซนที่สองตามทฤษฎีสังคมไร้ระเบียบ เป็นพื้นที่ที่มีสภาพแวดล้อมเชิงกายภาพที่ไม่น่าอยู่อาศัย และเกิดอาชญากรรมพื้นที่ (Street Crime) จำนวนมากและเป็นประจำ เช่น ลักทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ ทำร้ายร่างกาย ข่มขืนกระทำชำเรา ทำลายทรัพย์สิน ก่อความเดือดร้อนรำคาญ ฯลฯ จนนับว่าเป็นเขตพื้นที่ที่เป็นปัญหาของทุกสถานีตำรวจ ซึ่งสอดคล้องกับคำอธิบายสังคมไร้ระเบียบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสังคมและชุมชน ครอบครัวยุติในชุมชนแออัด แหล่งเสื่อมโทรม อยู่กับเพื่อนซี้จนทำให้กระทำความผิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ แก้วจันทร์ และโกศล สอดส่อง (2565) ที่พบว่า ปัจจัยด้านที่เป็นชุมชนแออัดและมีการก่ออาชญากรรมสูง และมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำมากที่สุด

การคบค้าสมาคมกับเพื่อน พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากเพื่อนส่วนใหญ่เคยต้องโทษอยู่ในเรือนจำ สอดคล้องกับทฤษฎีเรียนรู้ (พรชัย ชันดี, 2553) หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้คือบุคคลกระทำความผิดเนื่องจากได้เรียนรู้รูปแบบหรือวิธีการกระทำความผิดและทัศนคติเห็นด้วยกับการกระทำผิดจากบุคคลที่ใกล้ชิด หรือจากการเฝ้าดูหรือสังเกตบุคคลอื่น นอกจากนี้หากกระทำผิดแล้วได้รับผลประโยชน์ที่พึงพอใจ จะทำให้บุคคลนั้นประกอบอาชญากรรมมากยิ่งขึ้น พฤติกรรมเบี่ยงเบนจำนวนมากของคนในสังคมจะมีลักษณะของการกระทำที่เป็นกลุ่มหรือร่วมกระทำกันหลายคน ได้แก่ การมั่วสุมเสพยาเสพติด ดื่มสุราหรือเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเล่นเกมพนัน ตลอดจนถึงการค้าประเวณี หรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนทางเพศหลายประเภท ฯลฯ จากพฤติการณ์ข้อเท็จจริงทั่วไป จะพบว่าก่อนที่บุคคลจะมีพฤติกรรมเหล่านี้แล้วหลังจากนั้นจึงได้เรียนรู้พฤติกรรมเหล่านี้จากบุคคลดังกล่าว เช่น ผิดหวังเรื่องหน้าที่การงานหรือชีวิตครอบครัว จึงหันมาคบหาสมาคมกับบุคคลที่เสพยาเสพติด แล้วเรียนรู้เทคนิคและแรงจูงใจในที่สุดก็มีพฤติกรรมเสพยาเสพติดตามบุคคลที่คบหาสมาคมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของทฤษฎีการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของวรินทร์ญาภา เมืองไทย (2562) ที่พบว่า การคบเพื่อนที่ชอบเที่ยวกลางคืน ซักชวนให้เสพยา เพื่อแสดงว่าเป็นพวกเดียวกัน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ (2558) ที่พบว่า ในด้าน

การเรียนรู้ทางสังคมในการกระทำผิด การถูกต้องซึ่งในเรือนจำไม่ได้ง่ายเพราะสภาพในเรือนจำสามารถปรับตัวได้ง่าย ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

1.3 ปัจจัยส่วนบุคคล สำนักอาชีววิทยานิพนธ์หรือสำนักวิทยาศาสตร์ ซึ่งชี้ชัด ลอมโบโซได้อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลหลายอย่าง ทั้งจากทางกายภาพ จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม เป็นสาเหตุให้บุคคลกระทำความผิด จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย สภาพทางจิตใจ อุปนิสัยส่วนตัว และ ทางกายภาพ

สภาพทางจิตใจ พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากกระทำผิดเพราะยังยึดความต้องการของตนเองไม่ได้ สอดคล้องกับทฤษฎีแนวจิตวิทยา (พรชัย ชันดี, 2553) หลักการสำคัญของทฤษฎีนี้ สามารถนำไปใช้อธิบายสาเหตุอาชญากรรมในกระบวนการทัศนด้านความผิดปกติของสภาพจิตใจ โดยให้เหตุผลว่า มนุษย์ประกอบอาชญากรรมเนื่องจากถูกกระตุ้นหรือเร้าจากสภาพแวดล้อมทำให้แสดงออกพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนหรือผิดกฎหมาย ซึ่งตนเองไม่สามารถควบคุมได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของเสกสัน เกรือคำ (2562) ที่พบว่า ผู้ต้องขังในกลุ่มชั้นเลวจะมีการควบคุมตัวเองต่ำกว่ากลุ่มผู้ต้องขังชั้นดี และมีประวัติการกระทำผิดมากกว่ากลุ่มผู้ต้องขังชั้นดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของพัทธา เจริญสิทธิ์ และคณะ (2561) ที่พบว่า วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำทุกด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ส่วนผู้ต้องขังที่ไม่เคยใช้ยาเสพติดจะมีระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์สูงกว่าผู้ต้องขังที่ใช้ยาเสพติด ส่วนผู้ต้องขังที่กระทำความผิดแตกต่างกันมีระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกัน และพบว่า ผู้ต้องขังกระทำผิดซ้ำในคดีที่รุนแรงมีระดับวุฒิภาวะทางอารมณ์แตกต่างกับผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำหลายคดี

อุปนิสัยส่วนตัว พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากเป็นคนที่ใช้เงินซื้อสินค้าฟุ่มเฟือย ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีกดดัน (พรชัย ชันดี, 2553) มีหลักการสำคัญว่า ระบบโครงสร้าง วิถีชีวิต หรือระบบเศรษฐกิจของสังคมได้สร้างหรือพัฒนาความกดดันให้แก่คนในสังคม เนื่องจากได้สร้างค่านิยมด้านวัตถุให้แก่คนในสังคมทำให้คนบางคนซึ่งไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้ทำการโต้ตอบต่อความกดดันนั้นด้วยการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือพฤติกรรมอาชญากรรมและเมื่อนำทฤษฎีกดดันมาวิเคราะห์สาเหตุของอาชญากรรมที่เกิดขึ้นในสังคม พบว่าอาชญากรรมหลายประเภทสามารถนำทฤษฎีนี้มาอธิบายสาเหตุได้อย่างชัดเจน อาชญากรรมประเภทแรกน่าจะเป็นการค้าประเวณีของทั้งผู้หญิงและผู้ชายที่มีอยู่อย่างหลากหลายในสังคมไทย ผลการศึกษาจำนวนมากพบว่า ผู้ค้าประเวณีส่วนมากเป็นบุคคลชั้นล่างหรือชั้นกลางของสังคม และไม่ได้ถูกบังคับขู่เข็ญให้มาทำการขายบริการทางเพศ แต่ทำด้วยความสมัครใจ และสาเหตุประการสำคัญคือ ต้องการเงินหรือต้องการมีรายได้ดี และเห็นว่าการค้าประเวณีเป็นหนทางหนึ่งที่ทำให้ตนเองหรือครอบครัวจะมีทรัพย์สินเท่าเทียมกับบุคคลอื่นในสังคม แต่เนื่องจากในการที่จะมีทรัพย์สินโดยหนทางที่ชอบด้วยกฎหมายถูกปิดกั้นจึงได้เลือกทางที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายในการให้ได้มาซึ่งทรัพย์สินเงินทอง พฤติการณ์สอดคล้องกับสมมุติฐานของทฤษฎีกดดัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชญารณ บัญชู (2558) ที่พบว่า การดื่มสุรา เล่นการพนัน เที่ยวกลางคืน และการใช้จ่ายเงินฟุ่มเฟือย เป็นพฤติกรรมปกติของคนในสังคม ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของศิลป์ชัย ลีลิตธรรม และวงศกร เพิ่มผล (2564) ที่พบว่า สาเหตุในการกระทำผิดซ้ำเกิดจากตัวผู้กระทำความผิดเองเป็นสำคัญเพราะต้องการเงินมาอำนวยความสะดวกสบายให้แก่ชีวิตส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ทางกายภาพ พบว่าส่วนใหญ่เกิดจากการมีสุขภาพร่างกายไม่แข็งแรง เห็นด้วยในระดับน้อย ไม่ปรากฏสอดคล้องกับงานวิจัยใด ซึ่งอาจเป็นเพราะทางกายภาพนั้นส่งผลน้อยมากต่อการกระทำผิดซ้ำของ

ผู้ต้องขัง แต่ทางกายภาพ ไม่ว่าจะเป็นการมีร่างกายไม่แข็งแรง หรือมีโรคประจำตัวจะส่งผลต่อเนื่องต่อสภาพทางจิตใจของผู้ต้องขังหรือปัจจัยด้านอื่น

1.4 ปัจจัยด้านครอบครัว สถาบันครอบครัวถือเป็นพื้นฐานทางสังคมที่จะสร้างความสัมพันธ์ภายในครอบครัว จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม ประกอบด้วย สถานภาพทางครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว ซึ่งทั้งสองสาเหตุนี้มีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกัน สอดคล้องกับทฤษฎีควบคุมทางสังคม (พรชัย ชันดี, 2553) ที่เชื่อว่า สถาบันทางสังคมโดยสถาบันครอบครัว โรงเรียน และศาสนา มีความสำคัญในการป้องกันอาชญากรรมผ่านกระบวนการควบคุมบุคคล และเมื่อนำมาอธิบายอาชญากรรมที่กระทำโดยเยาวชน (Juvenile Delinquency) และอาชญากรรมประทุษร้ายต่อทรัพย์และชีวิตร่างกายทั่วไป (Street Crimes) แต่ไม่สามารถอธิบายอาชญากรรมที่ประกอบโดยบุคคลที่มีตำแหน่งหรือหน้าที่การงานที่สูง หรือที่เรียกว่า อาชญากรรมคอเช็ตขาว ดังนั้น ทฤษฎีกลุ่มนี้จึงอธิบายอาชญากรรมดังต่อไปนี้ชัดเจน 1) เยาวชนที่กระทำผิดกฎหมายอาญา ส่วนมากจะมาจากครอบครัวแตกแยกหรือครอบครัวที่ขาดความอบอุ่น จากการวิจัยจำนวนมากยืนยันว่า เยาวชนที่กระทำผิดหรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน เช่น เล่นการพนัน เสพยาเสพติด ลักทรัพย์ ทะเลาะวิวาท ฯลฯ มีภูมิหลังด้านครอบครัวในลักษณะที่มีความผูกพันกับครอบครัวน้อย อาจมาจากครอบครัวที่แตกแยก หรือครอบครัวที่มีพ่อหรือแม่เพียงคนเดียวเป็นหัวหน้าครอบครัว หรือมาจากครอบครัวที่ผู้ปกครองไม่ให้ความสนใจหรือขาดความอบอุ่น 2) บุคคลที่ประสบความล้มเหลวในชีวิตครอบครัวมีความเป็นไปได้สูงที่จะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรืออาชญากรรม เช่น ติดสุราหรือแอลกอฮอล์ เสพยาเสพติด เล่นการพนัน ตลอดจนเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับอบายมุขต่างๆ ฯลฯ ซึ่งทฤษฎีควบคุมทางสังคมอธิบายได้ว่า บุคคลเหล่านี้ขาดกลไกควบคุมความประพฤติที่สำคัญคือความผูกพันกับสถาบันครอบครัว และตามข้อเท็จจริงจะพบว่าบุคคลเหล่านี้จะมีปัญหาครอบครัว ไม่ว่าจะเป็นการหย่าร้าง หรือคู่สมรสเสียชีวิต ทำให้ไม่มีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่ชัดเจน และถูกชักจูงให้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนต่างๆ ได้ง่ายมากกว่าคนปกติทั่วไป 3) บุคคลกระทำผิดกฎหมายจำนวนมากที่มีพฤติกรรมรักสันโดษ ชอบอยู่โดดเดี่ยวหรือเก็บตัวไม่สูงส่งกับใคร บุคคลเหล่านี้จะไม่มี ความผูกพันกับสถาบันทางสังคม เนื่องจากไม่มีการลงทุนอะไรในสังคม จึงกระทำผิดกฎหมายได้ง่ายดาย โดยจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านครอบครัวประกอบด้วย สถานภาพทางครอบครัว และความสัมพันธ์ในครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว ส่วนใหญ่เกิดจากครอบครัวอยู่คนละทิศละทาง สอดคล้องกับงานวิจัยของปรีชาญาณ บุญชู (2558) ที่พบว่า การที่สมาชิกในครอบครัวต่างคนต่างอยู่และไม่เคยทำกิจกรรมร่วมกัน ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของวรินทร์ญาภา เมืองไทย (2562) ที่พบว่าครอบครัวไม่สมบูรณ์ พ่อแม่แยกทางกัน ทำให้ขาดความรัก และขาดสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิกในครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

ความสัมพันธ์ในครอบครัว ส่วนใหญ่เกิดจากไม่ได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่พบว่า ปัญหาแล้วคนในครอบครัวไม่ช่วยหาแนวทางแก้ไข ปัญหาในทางที่ถูกต้องไม่เคยให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจ ทำให้ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของประเสริฐ แก้วจันทร์ และโกศล สอดส่อง (2565) ที่พบว่าความสัมพันธ์ในครอบครัวมีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังมากที่สุดส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ

2. แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม

2.1 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ต้องการให้เรือนจำประสานกับหน่วยงานภายนอกเพื่อให้รับผู้ต้องขังเข้าทำงาน ดังนั้น ภาครัฐควรจัดหาแหล่งงานที่มีรายได้แน่นอนมั่นคงไว้รองรับให้ผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ สังคม บริษัท โรงงานเอกชน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้เข้าทำงานได้เหมือนกับบุคคลทั่วไป ควรให้โอกาสผู้ที่มีความตั้งใจจะกลับตนเป็นคนดีอยู่ในสังคมอย่างปกติสุข เพื่อจะได้มีรายได้ไว้เลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว ไม่ควรปิดกั้นโอกาสไม่ให้ทำงาน ซึ่งจะส่งผลให้พวกเขาเหล่านั้นวนกลับไปกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่พบว่า หน่วยงานภาครัฐ ควรจะร่วมมือในการจัดหางานให้กับผู้ต้องขังที่พ้นโทษตามความรู้ความสามารถ ประชาสัมพันธ์ให้สังคมภายนอกยอมรับและเปิดโอกาสให้ผู้กระทำความผิด และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระศักดิ์ สัจจะปกาสิต (2564) ที่พบว่า เรือนจำควรร่วมมือระหว่างชุมชนกับหน่วยงานของภาครัฐและเอกชน เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังที่เคยต้องโทษให้มีงานที่สุจริต คอยสนับสนุนในการประกอบอาชีพ เพื่อให้ผู้ต้องขังได้มีเครื่องมือในการทำงานไม่กลับไปกระทำผิดซ้ำอีก

2.2 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ มีการจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ต้องขัง เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี เป็นต้น กิจกรรมผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ต้องขังเป็นส่วนหนึ่งของการอบรมและฟื้นฟูจิตใจภายในเรือนจำนโยบายหลักของกรมราชทัณฑ์ เพื่อแก้ไขป้องกันต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขัง ถ้าการอบรมและฟื้นฟูจิตใจไม่เพียงพอจะไม่สามารถแก้ไขผู้ต้องขังไม่ให้กลับมากระทำผิดซ้ำได้ สำนักอาชีวศึกษาวิทยาลัยอาชีวศึกษาหรือสำนักวิทยาศาสตร์ ซึ่ง ซีชาร์ ลอมโบโซ ได้อธิบายพฤติกรรมของมนุษย์ได้รับอิทธิพลหลายอย่าง ทั้งจาก ทางกายภาพ จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคมเป็นสาเหตุให้บุคคลกระทำความผิด ดังนั้น การกระทำความผิดควรมีการแก้ไขปรับปรุง เน้นการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดให้กลับคืนสู่สังคม และการแก้ไขควรให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิดแต่ละราย การอบรมและฟื้นฟูจิตใจให้กับผู้ต้องขังขณะต้องโทษ มีความจำเป็นอย่างยิ่ง และจะได้ผลจริงจึงก็ต่อเมื่อได้มีการอบรมสภาพจิตใจของผู้ต้องขัง ถ้าภาวะจิตใจของผู้ต้องขังสูงพอ คือมีความรับผิดชอบ มีความยั้งคิด การกระทำผิดซ้ำที่จะเกิดขึ้นอีกในอนาคตก็จะไม่มี โดยผู้ต้องขังต้องการให้เรือนจำควรอบรมและฟื้นฟูจิตใจให้กับผู้ต้องขัง และควรมีการจัดกิจกรรมผ่อนคลายความเครียดให้กับผู้ต้องขัง เช่น กีฬา นันทนาการ ดนตรี สอดแทรกในการจัดกิจกรรมนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวรินทร์ญาภา เมืองไทย (2562) ที่พบว่า ควรแยกผู้กระทำผิดซ้ำเพื่อเข้าโปรแกรมแก้ไขฟื้นฟูให้เห็นผลเป็นรูปธรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของนคพัฒน์ สิ้นเย็น (2564) ที่พบว่า ควรมีการจัดโครงการอบรมเพื่อพัฒนาจิตใจของผู้ต้องขัง มีการจัดกิจกรรมเพื่อปรับปรุงพฤติกรรม และความรู้ และเพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังกลับไปกระทำผิดซ้ำอีกและศึกษาปัญหาของนักโทษแต่ละคนและแก้ไขให้ตรงกับปัญหาของผู้ต้องขัง

2.3 แนวทางการป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านครอบครัว ได้แก่ เปิดโอกาสให้ผู้ต้องขังได้รับการเยี่ยมเยียนจากญาติทั้งทางใกล้และทางไกลผ่านทางจอภาพโทรศัพท์มือถือ เพื่อไม่ให้ผู้ต้องขังคิดว่าถูกทอดทิ้งหรืออยู่ห่างไกลจากครอบครัว ดังนั้น ครอบครัวต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี มีความรักความปรารถนาดีต่อกัน รักใคร่กลมเกลียวกัน มีความเข้าใจซึ่งกันและกัน เมื่อมีปัญหาครอบครัวต้องหันหน้าปรึกษาหารือเพื่อหาทางแก้ปัญหา เรือนจำควรจัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิต กลิ่นแข และคณะ (2563) ที่พบว่า เรือนจำควรจัดการพบญาติแบบใกล้ชิดเพิ่มเติมจากการเยี่ยมญาติปกติ เพื่อสร้างความเข้าใจอันดีในครอบครัว ทำให้ผู้ต้องขังมีกำลังใจที่จะกลับตัวประพฤติตนเป็นคนดีของสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของนคพัฒน์ สิ้นเย็น (2564) ที่พบว่า เรือนจำควรเพิ่มโอกาสให้ผู้ต้องขังพบญาติเพิ่มมากขึ้น

2.4 แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ได้แก่ ต้องการให้ช่วยสร้างความเข้าใจต่อชุมชน สังคม ให้การยอมรับผู้ต้องขังหลังพ้นโทษ ดังนั้น ผู้ต้องขังที่จะได้รับการปล่อยตัวพ้นโทษที่สามารถปรับสภาพร่างกายและจิตใจให้พร้อมที่จะกลับคืนสู่สังคม และใช้ชีวิตปกติ ตลอดจนมีอาชีพที่สุจริตเลี้ยงตนเองและครอบครัวต่อไปได้นั้น ถือเป็นการคุ้มครองป้องกันสังคมให้ปลอดภัยจากอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพมากประการหนึ่ง เรือนจำประสานกับหน่วยงานภายนอกสร้างความเข้าใจต่อองค์กรเอกชนและสังคมภายนอกให้ยอมรับผู้ต้องขังภายหลังพ้นโทษ สอดคล้องกับงานวิจัยของภานุวัฒน์ มีเพียร และบุญเหลือ บุปผามาลา (2565) ที่พบว่า ควรเสนอแนะแนวทางในการอยู่ร่วมกับสังคมภายนอกภายหลังพ้นโทษออกจากเรือนจำ และสอดคล้องกับงานวิจัยของอัศครร ไชยพงษ์ (2556) ที่พบว่า หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนต้องให้ความร่วมมือในการช่วยเหลือดูแลผู้ต้องขัง หลังพ้นโทษให้กลับตัว ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม และปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังคม

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้ คือ แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลาง นครปฐม 5 ด้านสำคัญ ได้แก่

1. ด้านการฝึกวิชาชีพ 1) ฝึกอย่างจริงจังและทั่วถึง ผู้ต้องขังทุกคนควรได้รับการฝึกวิชาชีพอย่างจริงจังและทั่วถึง เพื่อให้มีทักษะติดตัวเมื่อพ้นโทษ 2) หลากหลายและตรงตลาดแรงงาน ควรมีหลักสูตรการฝึกวิชาชีพที่หลากหลาย มีระยะเวลาเหมาะสมและตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้ต้องขังมีอาชีพรองรับ 3) มีปันผลกำไร ควรมีระบบปันผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นทุนให้ผู้ต้องขังใช้ภายหลังพ้นโทษ

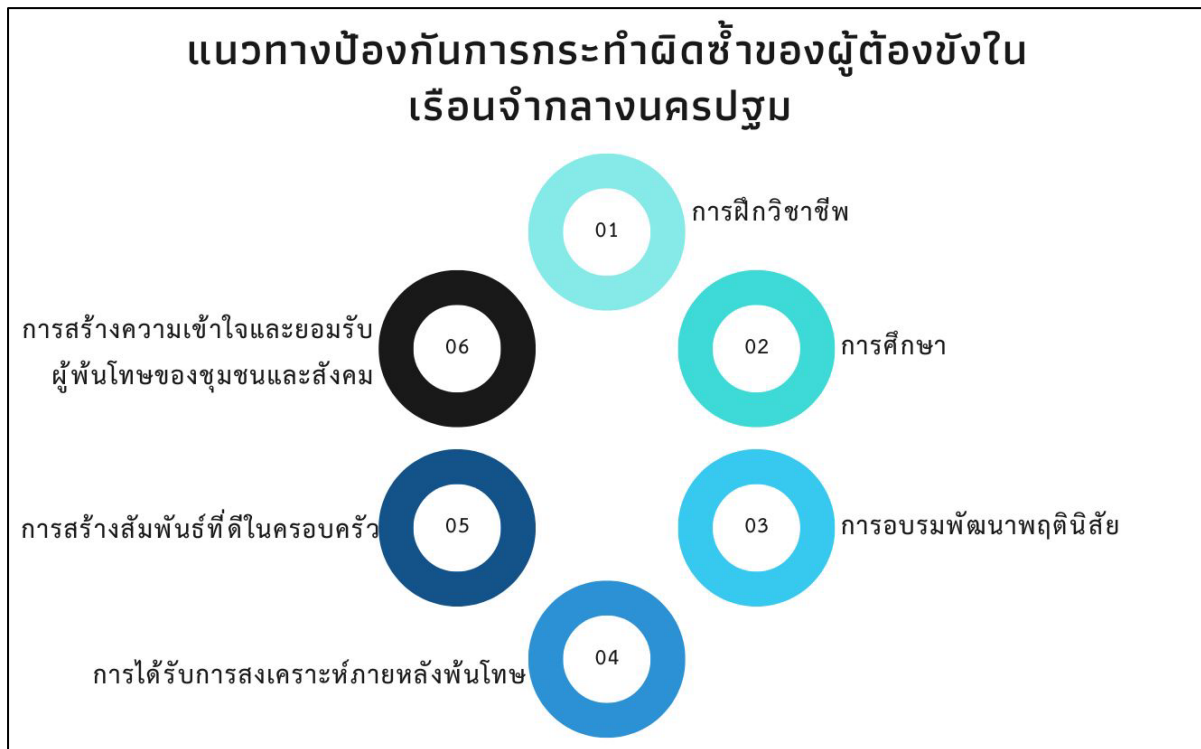
2. ด้านการศึกษา 1) เพิ่มวุฒิการศึกษา ส่งเสริมให้ผู้ต้องขังได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีวุฒิการศึกษาสำหรับใช้สมัครงาน 2) พัฒนาทักษะพื้นฐาน จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านออกเขียนได้ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญในการใช้ชีวิต

3. ด้านการอบรมพัฒนาพฤติกรรม 1) กิจกรรมนันทนาการ จัดกิจกรรมนันทนาการเพื่อช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด 2) อบรมกฎหมาย ให้ความรู้ด้านกฎหมาย เพื่อให้ผู้ต้องขังเข้าใจกฎหมายและผลที่ตามมาของการกระทำผิด 3) อบรมความพอเพียง จัดอบรมให้ความรู้และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อส่งเสริมการใช้ชีวิตอย่างมีเหตุผล 4) อบรมศาสนา ส่งเสริมการอบรมทางศาสนา เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และการทำความดีละเว้นความชั่ว

4. ด้านการได้รับการสงเคราะห์ภายหลังพ้นโทษ 1) งานรองรับ ประสานงานกับหน่วยงานรัฐและเอกชน เพื่อจัดหางานรองรับผู้พ้นโทษ 2) เงินช่วยเหลือ จัดหาเงินช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษทุกคนในช่วงแรกของการพ้นโทษ 3) ที่พักพิง จัดหาที่พักพิงสำหรับผู้พ้นโทษที่ไม่มีญาติหรือที่อยู่อาศัย

5. ด้านการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว 1) กิจกรรมครอบครัว จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว 2) เยี่ยมใกล้ชิด จัดให้มีการเยี่ยมญาติแบบใกล้ชิด 3) เยี่ยมญาติทางไกล พัฒนาระบบการเยี่ยมญาติทางไกลให้สะดวกและทั่วถึง

6. ด้านการสร้างความเข้าใจและยอมรับผู้พ้นโทษของชุมชนและสังคม 1) ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความเข้าใจและเปิดโอกาสให้ชุมชนและสังคมยอมรับผู้พ้นโทษ 2) ประสานงานผู้นำชุมชน ประสานงานกับผู้นำชุมชน เพื่อติดตามและเฝ้าระวังผู้พ้นโทษในพื้นที่ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้
 แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม สรุปประเด็นข้อเสนอแนะได้ 6 ด้าน ได้แก่
 - 1.1 ด้านการฝึกวิชาชีพ ได้แก่ ควรได้รับการฝึกวิชาชีพให้กับผู้ต้องขังดำเนินการอย่างจริงจัง ควรได้รับการฝึกวิชาชีพอย่างทั่วถึงกับผู้ต้องขังทุกคน ควรมีหลักสูตรในการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายมีระยะเวลาที่เหมาะสม ควรได้รับการฝึกวิชาชีพที่ตรงกับตลาดแรงงานมีอาชีพรองรับ และมีปันผลกำไรจากการฝึกวิชาชีพเพื่อเป็นทุนภายหลังพ้นโทษ
 - 1.2 ด้านการศึกษา ได้แก่ ควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อมีวุฒิไปสมัครงาน ควรได้รับการศึกษาเพื่อให้อ่านออกเขียนได้
 - 1.3 ด้านการอบรมพัฒนาพฤตินิสัย ได้แก่ มีกิจกรรมนันทนาการต่างๆ เพื่อเกิดความผ่อนคลาย ควรจัดให้มีการอบรมให้ความรู้เรื่องกฎหมาย ควรจัดให้มีการอบรมความรู้และสร้างความเข้าใจเรื่องความพอเพียง ควรจัดให้มีการอบรมทางศาสนา ส่งเสริมด้านการทำดีละความชั่ว
 - 1.4 ด้านการได้รับการสงเคราะห์ภายหลังพ้นโทษ ได้แก่ มีหน่วยงานรัฐหรือเอกชนมีงานรองรับผู้พ้นโทษ เงินช่วยเหลือให้ผู้พ้นโทษทุกคนในช่วงที่พ้นโทษปล่อยตัว มีที่พักพิงสำหรับผู้พ้นโทษที่ไร้ญาติไร้บ้าน
 - 1.5 ด้านการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว ได้แก่ จัดกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว จัดให้มีการเยี่ยมใกล้ชิด ได้รับการเยี่ยมญาติทางไกลได้สะดวกและทั่วถึง
 - 1.6 ด้านการสร้างความเข้าใจและยอมรับผู้พ้นโทษของชุมชน และสังคม ได้แก่ มีการ

ประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจและให้โอกาสผู้พันโทฯ มีการประสานงานผู้นำชุมชนกับเรือนจำในการติดตามและเฝ้าระวังผู้พันโทฯ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการศึกษาวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยทำการเปรียบเทียบกับเรือนจำอื่นๆ เช่น เรือนจำกลางราชบุรีเพื่อที่จะได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และได้แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำอื่นๆ

2.1 ควรมีการศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำ และได้แนวทางป้องกันการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์มากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2561). คู่มือการจัดโปรแกรมการแก้ไขฟื้นฟูผู้ต้องขังตามลักษณะแห่งคดีและพฤติการณ์การกระทำผิด. กรุงเทพมหานคร: กรมราชทัณฑ์ กระทรวงยุติธรรม.
- กรมราชทัณฑ์. (2566). รายงานสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์ทั่วประเทศ. แหล่งที่มา <http://www.correct.go.th> สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2566.
- เกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์ และคณะ. (2558). ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการกระทำผิดซ้ำในคดีอาชญากรรมและการพัฒนาคุณภาพชีวิต. รายงานการวิจัย. สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม.
- ขลิบทอง กลิ่นแสบ, เกชา ใจดี, ณัฐวรรณ เสมียนเพชร, สุพัตรา สมวงศ์ และทิพวรรณ สุวรรณโณ. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดแม่ฮ่องสอน. วารสารวิชาการ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก, 6(3), 253-261.
- นคพัฒน์ สิ้นเย็น. (2564). การกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. วารสารวิชาการ. การจัดการภาครัฐและเอกชน, 3(1), 46-56.
- นที จิตสว่าง. (2549). หลักทฤษฎีอาชญาวิทยา. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิพิบูลสงเคราะห์.
- นที จิตสว่าง. (2566). จะแก้ปัญหาผู้ทำความผิดซ้ำ ต้องเปลี่ยนแปลงให้ถูกคน. แหล่งที่มา www.tijthailand.org. สืบค้นเมื่อ 1 กุมภาพันธ์ 2566.
- นิมิต ท้าวานนท์. (2560). การพัฒนาแนวทางการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังไร้ญาติ. กรุงเทพมหานคร: วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร.
- ประเสริฐ แก้วจันทร์ และโกศล สอดส่อง. (2565). ปัจจัยการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดหนองคาย. วารสารพุทธมณฑล, 7(2), 170-182.
- ปรีชาญาณ บัญชู. (2558). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี. วารสารสหวิทยาการ วิทยาลัยสหวิทยาการ, 12(2), 102-129.
- พรชัย ชันดี. (2553). ทฤษฎีอาชญาวิทยา : หลักการ งานวิจัย และนโยบายปฏิบัติประยุกต์. กรุงเทพมหานคร: สุเนตรฟิล์ม.
- พัทธา เจริญสิทธิ์, ฐนันต์ศักดิ์ บวรนนท์กุล, เชษฐ รัชดาพรธนาธิกุล และอายุตม์ สินธพพันธุ์. (2561). วุฒิภาวะทางอารมณ์ของผู้ต้องขังที่กระทำผิดซ้ำในเรือนจำพิเศษกรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, 12(2), 11-19.

- ภาณุวัฒน์ มีเพียร และบุญเหลือ บุปผามาลา. (2565). ปัจจัยที่ทำให้มีการกระทำผิดซ้ำในคดียาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางอุดรธานี. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(3), 17-32.
- เรือนจำกลางนครปฐม. (2566). ข้อมูลสถิติผู้ต้องราชทัณฑ์เรือนจำกลางนครปฐม. นครปฐม: เรือนจำกลางนครปฐม.
- วรินทร์ญาภา เมืองไทย. (2562). สาเหตุของการกระทำผิดซ้ำในคดีเกี่ยวกับยาเสพติดของผู้ต้องขังหญิงภายในทัณฑสถานหญิงกลาง. *วารสารนวัตกรรมการจัดการศึกษาและการวิจัย*, 1(1), 25-35.
- วีระศักดิ์ สัจจะปกาสิต. (2564). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการกลับมากระทำผิดซ้ำในความผิดฐาน พ.ร.บ.ยาเสพติดของผู้ต้องขังเรือนจำกลางเพชรบุรี. *วารสารวิชาการ การจัดการภาครัฐและเอกชน*, 3(3), 147-157.
- ศิลป์ชัย ลีลิตรธรรม และวงศกร เพิ่มผล. (2564). การศึกษาปัจจัยและแนวทางป้องกันตามหลักเบญจศีลเพื่อส่งเสริมการไม่กระทำความผิดซ้ำของผู้ต้องขังในเรือนจำจังหวัดสมุทรปราการ. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 4(1), 51-68.
- สุวรรณ ใจคลองแคล้ว. (2556). สาเหตุการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังเรือนจำพิเศษธนบุรี. *วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหิดล*.
- เสกสัน เครือคำ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดวินัยของผู้ต้องขังในเรือนจำกลางนครปฐม. *วารสารพฤติกรรมศาสตร์เพื่อการพัฒนา*, 11 (2), 117-135.
- อัศกร ไชยพงษ์. (2556). การพัฒนากลยุทธ์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการกระทำผิดซ้ำของผู้ต้องขังชายในเรือนจำเขต 8. *รายงานการวิจัย. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*.
- อานนท์ ฉัตรเงิน และเกษมศานต์ โชติชาครพันธุ์. (2558). ลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรมของผู้กระทำผิดซ้ำหญิงในคดีจำหน่ายยาเสพติด. *รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต*.